

Pravilnik o uslovima za ocenu postupaka samokontrole u poslovanju hranom za životinje

("Sl. glasnik RS", br. 94/2009)

SADRŽAJ

- I. Osnovne odredbe
- II. Uslovi za ocenu postupaka samokontrole
 - Uslovi za ocenu postupaka samokontrole primenom principa dobre proizvođačke prakse
 - Proizvodnja
 - Kontrola kvaliteta
 - Skladištenje i transport
 - Uputstva za dobru proizvođačku praksu
 - Uslovi za ocenu postupaka samokontrole primenom principa dobre higijenske prakse
 - Uslovi za ocenu postupaka samokontrole primenom principa NASSR
4. Čuvanje dokumentacije
- III. Završna odredba

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom bliže se propisuju uslovi za ocenu postupaka samokontrole koje subjekt u poslovanju hranom za životinje primenjuje u skladu sa principima dobre proizvođačke i higijenske prakse i NASSR.

Član 2.

Odredbe ovog pravilnika ne odnose se na:

- proizvodnju hrane za životinje u domaćinstvima koja ne ulaze u lanac proizvodnje hrane;
- proizvodnju hrane za životinje koje ne služe za proizvodnju hrane;
- proizvodnju hrane za životinje za snabdevanje farmi na lokalnom nivou malim količinama hrane za životinje;
- proizvodnju hrane za životinje na gazdinstvu za sopstvene potrebe;
- hranu za kućne ljubimce.

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- dodaci za hranu za životinje jesu odobrene supstance ili mikroorganizmi koji se dodaju hrani za životinje i utiču na njena hranljiva svojstva;
- premixi jesu proizvodi sa visokim sadržajem vitamina, mineralnih materija, aminokiselina i dodataka hrani za životinje, koji su homogeno izmešani sa nosačem, a služe za ishranu životinja u kombinaciji sa hranivima ili za izradu smeša;

- 3) dobra proizvođačka praksa u poslovanju s hranom za životinje (u daljem tekstu: dobra proizvođačka praksa) jeste deo sistema osiguranja kvaliteta kojim se postiže da se hrana za životinje dosledno i trajno proizvodi i proverava prema odgovarajućim standardima kvaliteta u skladu s njenom namenom;
- 4) dobra higijenska praksa jeste skup mera i uslova neophodnih za kontrolu opasnosti i utvrđivanje neophodnih higijenskih uslova tokom proizvodnje hrane za životinje.

II. USLOVI ZA OCENU POSTUPAKA SAMOKONTROLE

Član

4.

Subjekt u poslovanju hranom za životinje pri oceni postupaka samokontrole u poslovanju hranom za životinje primenjuje principe dobre proizvođačke i higijenske prakse i NASSR, pod uslovima utvrđenim ovim pravilnikom i drugim propisima o hrani za životinje.

1. Uslovi za ocenu postupaka samokontrole primenom principa dobre proizvođačke prakse

Član

5.

Subjekt u poslovanju hranom za životinje mora da obezbedi da se sve faze u proizvodnji, preradi i prometu hrane za životinje odvijaju u skladu sa principima dobre proizvođačke prakse. Subjekt u poslovanju hranom za životinje koja služi za proizvodnju hrane preduzima mere, usvaja i primenjuje propisane procedure kojima bi se rizici od biološke, hemijske i fizičke kontaminacije hrane za životinje sveli na najmanji moguć

deo.

Član

6.

Subjekt u poslovanju sa hranom za životinje prilikom mešanja hrane za životinje sa upotrebom dodataka ili premiksa, izuzev dodataka za silažu, postupuje u skladu sa ovim pravilnikom. Subjekt u poslovanju hranom za životinje koristi i upotrebljava hranu za životinje samo iz objekata koji su registrovani, odnosno odobreni, u skladu sa posebnim propisom.

1.1. Proizvodnja

Član

7.

U proizvodnji hrane za životinje (u daljem tekstu: proizvodnja) subjekt u poslovanju hranom za životinje mora da ima u stalnom radnom odnosu odgovorno lice za sprovođenje dobre proizvođačke prakse. Subjekt u poslovanju hranom za životinje, dužan je da uvede i primenjuje dokumentovane procedure zasnovane na analizi opasnosti, kontroli i kritičnim kontrolnim tačkama, u skladu sa članom 19. ovog pravilnika. Radi sprečavanja, odnosno otklanjanja štetnih posledica nastalih usled pojave unakrsne kontaminacije i grešaka u proizvodnji, preduzimaju se tehničke i organizacione mere, u skladu sa posebnim propisom. Tokom proizvodnje mora da se obezbedi dovoljan broj adekvatnih sredstava za sprovođenje kontrole. Subjekt u poslovanju hranom za životinje vrši monitoring prisustva nedozvoljenih i nepoželjnih supstanci u hrani za životinje i ostalih kontaminanata koji utiču na zdravlje ljudi i životinja, a moraju se uvesti i odgovarajuće

koje obezbeđuju dostupnost podataka o sledljivosti.

1.2. Kontrola kvaliteta

Član

8.

Subjekti u poslovanju hranom za životinje obezbeđuju u svim fazama proizvodnje kontrolu kvaliteta hrane za životinje. Kontrola kvaliteta iz stava 1. ovog člana vrši se tako što se:

- finalnih proizvoda;

dostupna u postupku vršenja službene kontrole.

Član

9.

sledivosti (periodično, u slučaju da proizvođač proizvodi isključivo za sopstvene potrebe).

Uzorci moraju da:

- 1) budu originalno zapakovani i deklarirani radi lakše identifikacije;

Uzorci se moraju čuvati sve do isteka roka upotrebe proizvoda koji se stavlja u promet.

1.3. Skladištenje i transport

Član **10.**
Hrana za životinje mora da se:

- 1) skladišti, upakovana u odgovarajuću ambalažu, tako da bi se izbegla svaka unakrsna kontaminacija;
- 2) transportuje u odgovarajućim prevoznim sredstvima na način da se izbegne svaka zamena, kontaminacija i sprečava njeno kvarenje;
- 3) skladišti i transportuje tako da omogućava laku identifikaciju, da bi se izbegla svaka zamena ili unakrsna kontaminacija, kao i sprečilo njeno kvarenje.

Član **11.**
Kontejneri i oprema koji se koriste za transport, skladištenje, prenos, rukovanje i merenje hrane za životinje moraju da se održavaju čistim.

Član **12.**
Svako kvarenje hrane mora biti svedeno na minimum i mora biti ustanovljena kontrola pojave štetnih organizama.

Član **13.**
Kada je potrebno, temperature se u skladištu moraju održavati na odgovarajućem nivou kako bi se izbegla kondenzacija i kvarenje.

1.4. Uputstva za dobru proizvođačku praksu

Član **14.**
Radi kontrole opasnosti u proizvodnji, uputstva za dobru proizvođačku praksu moraju da uključe potrebne informacije o opasnostima koje se pojavljuju u proizvodnji hrane za životinje i aktivnostima koje se preduzimaju, kao što su:

- 1) kontrola mikotoksinima, teških metala, radioaktivnih materijala i dr.;
- 2) kontrola upotrebe vode, organskog otpada i đubriva;
- 3) kontrola ispravne i adekvatne upotrebe sredstava za zaštitu bilja i sredstava za biološku borbu protiv štetnih organizama, kao i sledljivost istih;
- 4) kontrola ispravne i adekvatne upotrebe veterinarskih proizvoda i aditiva za hranu za životinje i sledljivost istih;
- 5) kontrola pripreme, skladištenja i sledljivosti komponenata hrane za životinje;
- 6) pravilno uklanjanje otpada i đubreta;
- 7) mere zaštite radi prevencije unošenja zaraznih bolesti prenosivih na životinje preko hrane za životinje i obaveze da se o tome obavesti Ministarstvo;
- 8) primena procedura, postupaka i metoda kojima se obezbeđuje da proizvodnja, priprema, pakovanje, skladištenje i transport hrane za životinje bude u skladu sa odgovarajućim higijenskim uslovima, uključujući i efikasno čišćenje i kontrolu štetočina;
- 9) vođenje detaljnih podataka u propisanim evidencijama.

2. Uslovi za ocenu postupaka samokontrole primenom principa dobre higijenske prakse

Član**15.**

Subjekt u poslovanju hranom za životinje mora da obezbedi da se proizvodnja, prerada i promet hrane za životinje obavlja u skladu sa principima dobre higijenske prakse, a radi sprovođenja:

- 1) kontrole kontaminacije prouzrokovane rizičnim materijama kao što su one koje potiču iz vazduha, zemljišta, vode, đubriva, sredstava za zaštitu bilja, sredstava za biološku borbu protiv štetnih organizama, veterinarskih proizvoda, kao i kontrole kontaminacije prouzrokovane rukovanjem i odlaganjem otpada;
- 2) mera koje se odnose na zdravlje bilja, životinja i zaštitu životne sredine i koje imaju uticaja na bezbednost hrane za životinje, uključujući i programe praćenja i kontrole zoonoza i uzročnika zoonoza.

Član**16.**

Subjekt u poslovanju hranom za životinje obavlja proizvodnju, preradu i promet hrane za životinje na način kojim se sprečava, eliminiše ili smanjuje na najmanji nivo opasnost koja može ugroziti bezbednost hrane za životinje.

Član**17.**

Subjekt u poslovanju hranom za životinje može da proizvodi, priprema, pakuje, skladišti i transportuje hranu za životinje ako je zaštićena od kontaminacije i kvarenja.

Član**18.**

Radi obezbeđenja neophodnih higijenskih uslova hrane za životinje, subjekt u poslovanju hranom za životinje preduzima sledeće mere:

- 1) održavanje čistoće, i tamo gde je potrebno nakon čišćenja, na odgovarajući način dezinfekciju prostorija, opreme, kontejnera i vozila koja se koriste u proizvodnji, pripremi, klasiranju, pakovanju, skladištenju i transportu hrane za životinje;
- 2) obezbeđenje higijenskih uslova u proizvodnji, transportu i skladištenju hrane za životinje;
- 3) obezbeđenje higijenski ispravne vode u sprečavanju prenošenja zaraznih bolesti životinja;
- 4) sprečavanje prenosa pojave opasne zarazne bolesti izazvane od životinja i štetočina;
- 5) skladištenje i rukovanje otpadom i rizičnim supstancama, odvojeno i bezbedno, radi sprečavanja zaraze rizičnim supstancama;
- 6) utvrđivanje bezbednosti ambalažnog materijala kako bi se sprečilo da isti postane izvor zaraze hrane za životinje uzrokovane rizičnim materijama.

3. Uslovi za ocenu postupaka samokontrole primenom principa NASSR

Član**19.**

Subjekt u poslovanju hranom za životinje mora da uvede i stalno primenjuje dokumentovane procedure zasnovane na analizi opasnosti i kritičnim kontrolnim tačkama (NASSR), i to:

- 1) identifikaciju svih opasnosti koje se moraju sprečiti, eliminisati ili smanjiti na prihvatljiv nivo;
- 2) identifikaciju kritičnih kontrolnih tačaka u onoj fazi ili fazama u kojima je kontrola od suštinskog značaja za prevenciju, eliminaciju ili smanjenje opasnosti od prihvatljivog nivoa;
- 3) utvrđivanje kritičnih graničnih vrednosti za kritične kontrolne tačke koje čine granicu izmenu prihvatljivog i neprihvatljivog, radi sprečavanja, eliminacije ili smanjenja identifikacije opasnosti;

- 4) uspostavljanje i primenu efikasnih procedura monitoringa kritičnih kontrolnih tačaka;
- 5) uvođenje korektivnih mera tamo gde monitoring pokaže da neka kritična kontrolna tačka nije pod kontrolom;
- 6) uspostavljanje procedura kojima se utvrđuje da li su uvedene mere iz tač. 1) do 5) ovog stava i da li su iste efikasne, uz redovno sprovođenje postupka verifikacije;
- 7) uvođenje dokumentacije i evidencije srazmerno prirodi i obimu rada subjekta u poslovanju hranom radi utvrđivanja da li je primena mera iz tač. 1) do 6) ovog stava efikasna.

U slučaju izmene proizvoda, procesa ili bilo koje faze u proizvodnji, preradi, skladištenju i distribuciji, subjekt u poslovanju hranom za životinje usklađuje svoje procedure i vrši neophodne izmene u skladu sa NASSR.

4. Čuvanje dokumentacije

Član 20.

Radi obezbeđenja sledljivosti, subjekti u poslovanju hranom za životinje, uključujući i one koji posreduju u prometu na veliko koji ne zadržavaju proizvod u svojim prostorijama, vode evidenciju o relevantnim podacima uključujući i podatke o nabavci, proizvodnji i prodaji radi efikasne sledljivosti od mesta prijema do isporuke, a takođe i od mesta izvoza do krajnje destinacije.

Član 21.

Subjekti u poslovanju hranom za životinje, osim onih koji posluju kao distributeri, dužni su da čuvaju dokumentaciju koja sadrži podatke:

1) koji se odnose na proces proizvodnje i kontrole hrane za životinje. Sistem čuvanja dokumentacije mora biti takav da omogućava vršenje kontrole kritičnih tačaka u procesu proizvodnje i utvrđivanje i primenu plana kontrole kvaliteta iz člana 8. stav 2. tačka 1) ovog pravilnika. Rezultati relevantnih kontrola i dokumentacija moraju se čuvati kako bi bilo moguće slediti put proizvodnje za svaku proizvodnu partiju koja je stavljena u promet i utvrditi odgovornost ako dođe do žalbi;

2) koji se odnose na sledljivost, i to:
(1) dodataka hrani za životinje:

– vrsta i količina proizvedenih aditiva, pojedinačni datumi proizvodnje i, tamo gde je potrebno, broj šarže ili dela proizvedene šarže, kod kontinuirane linijske proizvodnje,
– ime i adresa objekta kojem su aditivi isporučeni, vrsta i količina isporučenih aditiva i kada je potrebno, broj šarže ili dela proizvodne šarže, kod serijske proizvodnje;

(2) za proizvode u kojima se koriste nebelančevinasti azotni spojevi:
– vrsta i količina proizvoda, pojedinačni datumi proizvodnje i, kada je potrebno, broj partije ili dela proizvodne partije, kod kontinuirane linijske proizvodnje,
– naziv i adresa objekata ili korisnika (objekata ili farmara) kojima su ovi proizvodi isporučeni, zajedno sa detaljima o vrsti i količini isporučenih proizvoda i, kada je potrebno, broj partije ili dela proizvodne partije

kod kontinuirane linijske proizvodnje;
(3) za gotovi premiks:

– naziv i adresa proizvođača ili dobavljača aditiva, vrsta i količina upotrebljenih aditiva i, kada je potrebno, broj partije ili dela proizvodne partije kod kontinuirane linijske proizvodnje,

– datum proizvodnje premiksa i broj partije kada je to potrebno,

– naziv i adresa objekta u koji je premiks isporučen, datum isporuke, vrsta i količina korišćenog premiksa, sa brojem partije kada je potrebno;

(4) za smešu za ishranu:

– ime i adresa proizvođača ili dobavljača dodatka/premiksa, vrsta i količina premiksa zajedno sa brojem partije kada je potrebno,

– ime i adresa dobavljača sirovina i komponenti, kao i datum isporuke,

– tip, količina i sastav smeše,

– vrsta i količina proizvedenih sirovina ili smeše za ishranu sa datumom proizvodnje, nazivom i adresom kupca.

III. ZAVRŠNA ODREDBA

Član

22.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srbije”.

Broj 110-00-228/2009-09

U Beogradu, 6. novembra 2009. godine

Ministar,

dr Saša Dragin, s.r.